

BUHARİ CAMİU'US-SAHİH KİTAB VE BAB BAŞLIKLARI

3.KİTÂBU'L-İLM

1- İlmin Fazileti Bâbı

۱- بَابُ فَضْلِ الْعِلْمِ

2- Bir Şey Konuşurken Kendisine Soru Sorulan Kişinin Konuşmasını Bitirdikten Sonra Soran Kişiye Cevap Vermesi Bâbı

۲- بَابُ مَنْ سُئِلَ عِلْمًا وَهُوَ مُشْتَغَلٌ فِي حَدِيثِهِ، فَأَتَمَّ الْحَدِيثَ ثُمَّ أَجَابَ السَّائِلَ

kıyametin ne zaman kopacağını soran adam hadisi- işini ehil olmayana verildiğinde

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Âlimin nasıl ve ne şekilde olursa olsun soru soran kişiyi azarlamaması, konuşmasını tamamlayınca onun sorusuna cevap vermesi.
- 2- Başka biri ile meşgul olan âlime soru sorulmaması.

3- Kişinin İlim Öğretmek İçin Sesini Yükseltmesi Bâbı

۳- بَابُ مَنْ رَفَعَ صَوْتَهُ بِالْعِلْمِ

“Ateşte yanacak topukların vay haline!”

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Abdestte iki ayağı tam yıkamak ile temizliği her organa tam yaygınlaştırmanın vâcib oluşu.
- 2- Cesedin ahirette azâb göreceği.
- 3- İlim öğretilmesinde gerektiğinde ses yükseltmenin cevâzı.
- 4- Âlimin farzlar ve sünnetlerin zâyî edilmesini gördüğünde bunu yüksek sesle reddedebileceği.
- 5- Te'kîd ve vücûbunda mübalağa olmak üzere meselenin tekrar tekrar söylenebileceği.

4- Muhaddisin Haddesenâ Yâhud Ahbaranâ ve Enbeenâ Sözleri Bâbı

٤- بَابُ قَوْلِ الْمُحَدِّثِ: حَدَّثْنَا، وَأَخْبَرَنَا، وَأَنْبَأَنَا .

Ağaçlar arasında bir ağaç vardır ki yaprağı dökülmez. Bu ağaç müslümana benzer. Bana bu ağacın ne olduğunu tahdîs ediniz (söyleyiniz).”

Abdullah b ömerin utandığı için söyleyemediği hurma ağacı hadisi

Hadisten Çıkan Sonuçlar

Bu hadiste yukarıda açıklananlar dışında da bazı sonuçlar yer almaktadır:

- 1- Hocanın öğrencileri imtihan etmesi, anlamadıkları noktayı açıklaması.
- 2- İlimde anlayış sahibi olunması teşvik edilmiştir.
- 3- Utangaçlık, bir yararı elden kaçırmaya yol açmadığı sürece müstehaptır.
- 4- Hurma ağacı ve meyvesinin bereketli olduğu.

5- İmamın, Bilgilerini Ölçmek Üzere Maiyyetindekilere Soru Sorması Bâbı

٥- بَابُ طَرَحِ الْإِمَامِ الْمَسْأَلَةَ عَلَى أَصْحَابِهِ لِيُخْتَبَرَ مَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ .

Abdullah b ömerin utandığı için söyleyemediği hurma ağacı hadisi

6- İlim Hakkında Gelen Sözler ve Yüce Allah'ın: "Rabb'im! İlmimi artır! de" (Tâhâ: 20/114) Kavli ile Muhaddisin Huzurunda Okumak ve Ona Arz Etmenin Hükmünü Beyân Bâbı

٦- بَابُ مَا جَاءَ فِي الْعِلْمِ. وَقَوْلِهِ تَعَالَى: {وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا} [طه: ١١٤] الْقِرَاءَةُ وَالْعَرْضُ عَلَى الْمُحَدِّثِ

dimamın kavmine gidip anlatması- kıraat semanın eşitliğine vurgu

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1. Bir kişinin haberi ile amel etmek gereklidir. Çünkü başka bir rivayete göre Dımâm tek başına kavmine dönmüş, kavmi onun getirdiği bilgilere iman etmişlerdir.
2. Kişinin dedesi babasından daha tanınmış ise çocuk ona nisbet edilir. Nitekim Hz.Peygamber Huneyn savaşında “Ben Abdülmuttalib'in oğluyum” demiştir.
3. Kesin olan bir iş için daha fazla pekiştirmek amacıyla yemin edilmesi caizdir.

7- Münâvele ve İlim Ehlinin İlmi Yazarak Farklı Bölgelere Göndermesi Konusunda Zikredilenler Bâbı

۷- بَابُ مَا يُذَكَّرُ فِي الْمُنَاوَلَةِ، وَكِتَابِ أَهْلِ الْعِلْمِ بِالْعِلْمِ إِلَى الْبُلْدَانِ

Efendimizin komutana mektup verip yolda okumasını istemesi

Yine bahrayn büyüğüne gönderdiği mektubu yırtması üzerine parça parça olsun demesi

acemlilere gönderdiği mektuba muhuru

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- İlmin yazılarak memleketlere göndermek câizdir.

2- Kâfirlere mektup yazmak câizdir.

8- Meclisin Bittiği Yere ve Halkada Bir Boşluk Görerek Oraya Oturan Kimse Bâbı

۸- بَابُ مَنْ قَعَدَ حَيْثُ يَنْتَهِي بِهِ الْمَجْلِسُ، وَمَنْ رَأَى فُرْجَةً فِي الْحَلَقَةِ فَجَلَسَ فِيهَا

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- Bir ilim halkasına oturan kimsenin Allah'ın yakınında ve himayesinde olduğu ve onun meleklerin üzerine kanatlarını açacakları kimselerden olduğu, âlimin de öğrenciyi böyle barındırıp korumasının vâcib olduğu.

2- Bir âlimin meclisine oturmak istenip de bundan utanan kimseye, bu yüksek hayâsından dolayı Allah'ın da ona azabdan haya edeceği.

3- Âlimin ilim meclisinde oturmaktan yüz çevirenden Allah'ın da yüz çevireceği.

4- İlim halkasında daha iyi işitmek için büyüğe yakın oturmanın müstehâblığı ve ilim meclisinin kenarına oturmak ve kimseyi yerinden kaldırmamanın güzel edeblerden olduğu.

5- İlim halkasında boş yer bırakmayanlara ve hayır talebinde sıkışanlara övgünün cevazı.

6- Âlimin, meclistekilerin soru sormasından evvel ilmi anlatmaya başlaması.

9- Peygamber (s.a.s.)'in “Kendisine Bir Şey Tebliğ Edilen Nice Kişi, Onu İşitenden Daha İyi Kavrır” Sözü Bâbı

۹- بَابُ قَوْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «رُبَّ مُبَلِّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ»

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- İlim tebliğine teşvik.

2- Ehliyetin tamamlanmasından önce hadis almak (tahammül) caizdir.

3- Hadisin edası (başkasına aktarılması) için hadisi anlamak şart değildir.

4- Sonraki dönemlerde, öncekilerden daha anlayışlı kişiler gelebilir.

5- İnsanlara sözünü işittirmek ve kendini göstermek için hutbe yüksek bir yerde okunabilir.

10- İlim Söz ve Amelden Önce Gelir Bâbı

۱۰ - بَابُ: الْعِلْمُ قَبْلَ الْقَوْلِ وَالْعَمَلِ .

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- İlim faziletli bir yoldur, âlimler peygamberlerin vârisleridirler.

11- İnsanlar Nefret Etmesinler (Usanmasınlar) Diye Hz. Peygamber İn Ashabına Vaaz Vermek Ve İlim Öğretmek İçin (Onların İstekli Olduğu) Uygun Zamanları Kollaması Bâbı

۱۱ - بَابُ مَا كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَحَوَّلُهُمْ بِالْمَوْعِظَةِ وَالْعِلْمِ كَيْ لَا يَنْفِرُوا .

vaaz vermek için istekli olduğumuz...
zorlaştırmayın kolaylaştırın..
cevaimul kelim hadis

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Salih amellerden bir müddet sonra usanma korkusu sebebiyle salih amele ara vermek müstehaptır.
- 2- Dünya ile ilgili işlerde kolaylaştırma, âhiretle ilgili işlerde hayır ve mutluluk haberi vermek gerekmektedir.

12- İlim Ehli (Öğrenenler) İçin Gün Belirlemek Bâbı

۱۲ - بَابُ مَنْ جَعَلَ لِأَهْلِ الْعِلْمِ أَيَّامًا مَعْلُومَةً

ebdullah mesud beni sizlere hergun ders vermekten..

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Hocanın talebelerini sıkmadan, usandırmadan derslerini yapması gerekmektedir.

13- Allah Kimin İçin Hayır Dilerse Onu Dinde Anlayış Sahibi Kılar Bâbı

۱۳ - بَابُ: مَنْ يُرِدُ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ .

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Dinde fakîh olmak üstün bir meziyettir
- 2- Hakikatte vericinin Allah'tan ibaret olduğu.
- 3- Bu ümmetten bir kısım kimsnin ebediyyen hak dîn üzerinde bâki olacağı.

14- İlimde Güzel Kavrayış Sahibi Olmak (Dini Hükümleri Hızlı ve Güzel Kavramak) Bâbı

۱۴ - بَابُ الْفَهْمِ فِي الْعِلْمِ .

hurma hadisi, ibm ömer utanması söylememsi

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Sahâbe hadis rivayetinde ihtiyatlı davranmış ve çok hadis rivayet etmekten sakınmıştır. 2- İlimlerde anlayış sahibi olma bir fazilettir.

15- İlim ve Hikmet Konusunda Gıpta Etmek Bâbı

۱۵ - بَابُ الْإِغْتَبَاطِ فِي الْعِلْمِ وَالْحِكْمَةِ .

Hz.Ömer “Seyyidler olmadan önce fakîhler olunuz

“İki kişiden başkasına gıpta edilmez:

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- İlim ve cömertlik gıpta edilmesi gereken faziletli davranışlardır. 2- İlim tahsili genç yaşta daha verimli sonuçlar aldırır.

16- Hz. Musa'nın Denizde Hızır'a Gitmesine Dair Zikredilenler Bâbı

١٦- بَابُ مَا ذُكِرَ فِي ذَهَابِ مُوسَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْبَحْرِ إِلَى الْخَضِرِ

hz musa hızır için yolculuk

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- İnatlaşma (zorluk çıkarma) söz konusu olmaksızın ilmî gerçekleri ortaya çıkarmak için tartışma yapmanın caiz olduğu.
- 2- Doğru sözlü bir kimsenin verdiği haber ile amel edilebileceği.
- 3- İlim talep etmek, hatta mevcut ilmini arttırmak için yolculuk yapmanın mübahlığı.

17- Hz. Peygamber'in Allah'ım Ona Kitabı Öğret Sözü Bâbı

١٧- بَابُ قَوْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اللَّهُمَّ عَلِّمَهُ الْكِتَابَ»

ibn abbas için ona kitabı öğret

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Kişinin yakınlarından olan çocuğu şefkat sebebiyle bağrına basmasının caiz olduğu.

18- Küçük Çocuğun Hadis Semâ' Etmesi (Dinlemesi) Ne Zaman Sahih Olur?

Bâbı

١٨- بَابُ: مَتَى يَصِحُّ سَمَاعُ الصَّغِيرِ؟

efendimiz namaz kılarken önünden geçen çocuk- efendimizin çocuğun yüzüne supüsürtmesi

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Hadis tahammülü için bâliğ olmak şart olmamakla birlikte edâsı için şarttır.
- 2- Çocuğun namaz kılanın önünden geçmesi namazı ifsâd etmez.
- 3- Devlet başkanının, idaresi altında bulunanların evlerini ziyaret etmesi ve onların çocukları ile şakalaşması caizdir.

19- İlim Talep Etmek İçin Yola Çıkmak Bâbı

١٩ - بَابُ الْخُرُوجِ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Büyük bir kimsenin kendisinden ilim öğrenen kişiye karşı tevazu göstermesi
- 2- Hadisin senedindeki ravi zincirini daha kısa tutmak için, hadisi daha üst ravilerden almaya, öğrenmeye çalışmak.

20- İlim Öğrenen ve Başkalarına Öğreten Kimsenin Fazileti Bâbı

٢٠ - بَابُ فَضْلِ مَنْ عِلِمَ وَعَلَّمَ

“Allah'ın benim aracılığımla gönderdiği hidayet ve ilim, bol yağmura benzer.

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- İlim öğrenme ve öğretmenin faziletli bir iş olduğu.

21- İlmin Kaldırılması ve Cehaletin Yaygınlaşması Bâbı

٢١ - بَابُ رَفْعِ الْعِلْمِ وَظُهُورِ الْجَهْلِ

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- İlmin azalması ve cehaletin çoğalması kıyamet alâmetlerindendir. 2- İlmin gizlenmesi hoş görülmemiştir.

22- İlmin Fazileti Bâbı

süt

۲۲- بَابُ فَضْلِ الْعِلْمِ

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- Hz. Ömer'in ilminin engin bir ilme sahip olduğu.

23- Bir Kimsenin Binek vb. Bir Şey Üzerinde İken Fetva Vermesi Bâbı

۲۳- بَابُ الْفُتْيَا وَهُوَ وَقِفٌ عَلَى الدَّابَّةِ وَغَيْرِهَا

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- Âlimin binek üzerinde sorulan soruya cevap verebileceği.

24- El ve Baş İşaretiyle Fetvaya Cevap Vermek Bâbı

۲۴- بَابُ مَنْ أَجَابَ الْفُتْيَا بِإِشَارَةِ الْيَدِ وَالرَّأْسِ

şeytan taşlama sorusuna eliyle işaret ederek cvp vermesi

herc : Hz. Peygamber katli kasdederek gibi elini eğip indirerek

esma binti hz aişe güneş tutulması başıyla işaret

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- El ve baş vb. işareti ile sorulan soruya cevap verilebileceği.

25- Hz. Peygamberin Abdülkays Heyetini İmanı ve İlmi Ezberlemeye ve Geri De Kalanlara Bildirmeye Teşvik Etmesi Bâbı

۲۵- بَابُ تَحْرِيطِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ عَبْدَ الْقَيْسَ عَلَى أَنْ يَحْفَظُوا الْإِيمَانَ وَالْعِلْمَ، وَيُخْبِرُوا مَنْ وَرَاءَهُمْ .

beni abdulkays heyetinin

26- İnsanın Başına Gelen Bir Olay(ın Hükümünü Öğrenmek) İçin Yolculuk Yapması ve Bunu Ehil Olanlara Öğretmesi Bâbı

٢٦ - بَابُ الرِّحْلَةِ فِي الْمَسْأَلَةِ النَّازِلَةِ، وَتَعْلِيمِ أَهْلِهِ

ukbenin eşinin süt kardeşi olduğunu öğrenmesi

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- İnsanın şüpheli durumlardan sakınmasının vâcib olduğu.
- 2- Faydalı ilim öğrenmeye karşı hırslı olmak.

27- Nöbetleşe (Sırayla) İlim Öğrenmek Bâbı

٢٧ - بَابُ التَّنَاوُبِ فِي الْعِلْمِ .

hz ömerin eşlerini boşadın mı sorusu

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- İlim aramaya hırs göstermek.
- 2- İlim talibinin kendi maişetini kazanması ve ilim aramaya yardım görebileceği.
- 3- Vâhid (bir kişinin getirdiği) haberin kabulü.
- 4- Sahâbîlerin mürselleriyle amel etmenin cevazı yani sahâbîlerin Hz. Peygamber'den işittiklerini birbirlerine haber verip "Rasûlullah şöyle buyurdu" diyerek müsned gibi yapabildikleri.
- 5- İzin istemek için kapıya vurup tıklatmanın cevazı.
- 6- Babaların kızlarının yanına kocalarından izin istemeden girmeleri ve kocalarıyla evlilik işleri hakkında teftiş ve araştırma yapmalarının cevazı.
- 7- İlim elde etmek için arkadaşlarıyla nöbetleşmenin ve bununla meşgul olmanın cevazı.

28- Hoşa Gitmeyen Bir Şey Görüldüğünde Vaaz ve İlim Öğretmede Öfkelenmek Bâbı

٢٨- بَابُ الْغَضَبِ فِي الْمَوْعِظَةِ وَالَّتَعْلِيمِ، إِذَا رَأَى مَا يَكْرَهُ.

efendimize namazı uzatan fikan kişiden bahsedilmesi

efendimize buluntu mal ile ilgili sorması

benim babam kim sorusu

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- Hocanın nahoş durumlarda kızabileceğinin mümkün oluşu.

29- Devlet Başkanı veya Muhaddisin Yanında Diz Üstü Oturmak Bâbı

٢٩- بَابُ مَنْ بَرَكَ عَلَى رُكْبَتَيْهِ عِنْدَ الْإِمَامِ أَوْ الْمُحَدِّثِ

babam kim sorusu

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- Devlet başkanı ve muhaddise saygı ve ihtiram gösterilmesi, kızgınlık anında sakinleşmesine çalışılması gerekmektedir.

30- Söylediği Söz Anlaşılsın Diye Üç Kere Tekrarlamak Bâbı

٣٠- بَابُ مَنْ أَعَادَ الْحَدِيثَ ثَلَاثًا لِيُفْهَمَ عَنْهُ

tebliğ ettim mi 3 kez- 3 kez slm verirdi-ateşte yanacak topukların

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- Konuşma yaparken önemli bazı yerlerin vurgulanması için iki veya üç kez tekrar edilmesi daha etkili olmaktadır

31- Kişinin Cariyesine ve Ailesine (İlim) Öğretmesi Bâbı

٣١- بَابُ تَعْلِيمِ الرَّجُلِ أُمَّتَهُ وَأَهْلَهُ.

32- Devlet Başkanının Kadınlara Vaaz Vermesi ve Onlara İlim Öğretmesi Bâbı

۳۲- بَابُ عِظَةِ الْإِمَامِ لِلنِّسَاءِ وَتَعْلِيمِهِنَّ

kadınların kimi (kulaklarındaki) küpeyi, kimi (parmağındaki) yüzüğü çıkarıp atmağa başladılar.

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Sadakayı verenin, bizzat kendi eliyle vermesi caizdir.
- 2- Kadının kocasından izin almaksızın kendi malından sadaka vermesi caizdir.
- 3- Sadaka vermek, cehenneme gitmeye sebep olan pek çok günahı siler.

33- Hadis Öğrenmeyi Şiddetle İstemek Bâbı

۳۳- بَابُ الْجِرْصِ عَلَى الْحَدِيثِ

ebu hureyreye

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- İlim ve hayır elde etmede hırslı olmak teşvik edilmiştir..

34- İlim Nasıl Kabzolunacak Bâbı

۳۴- بَابُ: كَيْفَ يُقْبَضُ الْعِلْمُ

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Hadislerin resmi olarak tedvîn edilmeye başlamasının Emevî Halife'si Ömer b. Abdilazîz'in emriyle başladığı.
- 2- İlimin çeşitli araçlar kullanılarak korunması.
- 3- Câhil kişilerin başkan seçilmesinden sakınılması.

35- Bâb: İlim (Öğretmek) İçin Kadınlara Özel Gün Ayrılır Mı?

۳۵- بَابُ: هَلْ يُجْعَلُ لِلنِّسَاءِ يَوْمٌ عَلَى حِدَةٍ فِي الْعِلْمِ؟

3 çocuk, ya 2 çocuk

Bulûğ çağına ulaşmamış üç çocuk" ziyadeli

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Kadınların din işlerini sormaları ve ihtiyâçları olan diğer hususlarda erkeklerle konuşmalarının caiz olduğu.

36- Bir Şey Duyduğunda, Bunun Aslını Öğrenmek İçin (Sözü Söyleyene) Müracaat Etmek Bâbı

۳۶- بَابُ مَنْ سَمِعَ شَيْئًا فَلَمْ يَفْهَمْهُ فَرَاَجَعَ فِيهِ حَتَّى يَعْرِفَهُ.

Kim hesaba çekilirse azâb edilmiş olur”

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Hz. Aişe'nin hadislerin manalarını öğrenme konusunda ne kadar istekli olduğu.
- 2- Hz. Peygamber'in ilim konusunda kendisine müracaat edilmesinden sıkılmadığı.
- 3- Münazara (ilmî tartışma) yapmak ve delil olarak sünnet getirildiğinde buna karşı Kur'an'dan âyet okumanın cevazı.
- 4- İnsanların hesaplarının farklı farklı olacağı.

37- Bâb: (İlim Meclisinde) Mevcut Olan Kişi Orada Bulunmayan Kişiye İlmî Tebliğ Etsin

۲۷- بَابُ: لِيُبَلِّغَ الْعِلْمَ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ.

Ey emir! İzin ver de Hz. Peygamber'in Mekke fethinin ertesi günü insanlara yaptığı konuşmayı sana aktarayım.

Mekke'de ne kan dökmek, ne de bir ağaca balta vurmak ...

Dikkat edin, burada bulunanlarınız bulunmayanlara bunu tebliğ etsin

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Hadiste Mekke'nin şerefli bir yer olduğu.
- 2- Hz. Peygamber'e özgü bazı hükümler bulunmaktadır. Bu hükümler dışında Müslümanlar da onunla aynı hükümlere tabidir.
- 3- İlmin nakli, sünnetlerin ve hükümlerin yayılmasının teşviki.
- 4- Valilere ve yöneticilere nasihat etmek, onları aldatmamak, onlara karşı kaba söz söylememek gerekmektedir.

38- Peygamber (s.a.s.) Üzerine Yalan Söyleyen Kimsenin Günâhı Babı

۳۸- بَابُ إِثْمِ مَنْ كَذَبَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

“Benim ağzımdan yalan uydurmayınız. Kim benim ağzımdan yalan uydurursa cehenneme girsin!”

“Benim adımlı (kendinize veya birbirinize) isim olarak takabilirsiniz, fakat künyemi (Ebu'l- Kâsım) takmayınız! Her kim beni rüyada görürse, gerçekte beni görmüş olur. Zira şeytan benim kılığıma giremez. Kim benim ağzımdan bilerek yalan uydurursa, cehennemdeki yerine hazırlansın!”

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Hz. Peygamber üzerine yalan söylemenin harâmılığı ve bunun başkaları üzerine söylenen yalandan çok daha büyük bir günâh olduğu.
- 2- Terğîb ve terhîb konularında da olsa Hz. Peygamber üzerine yalan söylemenin müslümanların icmâi ile en büyük günâhlardan olduğu.
- 3- Bir hadîsin uydurma olduğunu bildiği veya zannettiği halde râvîlerinin hallerini ve zaafını belirtmeksizin rivayet eden kimselerin de cehenneme girme tehdidine gireceği.

39- İlmin Yazılması Bâbı

۳۹- بَابُ كِتَابَةِ الْعِلْمِ.

hz Ali : diyetin, esiri kurtarmanın ve bir kafire bedel müslümanın öldürülemeyeceğinin hükmü vardır, dedi.

efendimiz bineğine binip mekkenin dikenini kesilmez...ızdır otu hariç

o yazardı ben yazmadım

Efendimizin yazması H.z ömer

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Âlimin Kur'ân'dan kendi anlayışıyla dinin asıllarına uygun olmak şartıyla, anlayış çıkarabileceği.
- 2- Hz. Peygamber hadislerin yazımını Kur'an ile karışma endişesinden dolayı yasaklamış, bu endişe ortadan kalkınca yasak da sona ermiştir.

40- Geceleyin İlim Öğretmek ve Vaaz Vermek Bâbı

٤٠ - بَابُ الْعِلْمِ وَالْعِظَةِ بِاللَّيْلِ

“Sübhaneallah! Bu gece ne fitneler indirildi!

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Bir şeyden hayrete düşüldüğünde "Sübhaneallah" demek caizdir.
- 2- Uykudan uyandıktan sonra Allah'ı zikretmek menduptur.
- 3- Kişinin geceleyin ailesini ibadet için uyandırması, özellikle de meydana gelen önemli bir şey sebebiyle bunu yapması mendubtur.
- 4- Bir kötülükten korkma durumunda derhal namaza durmanın müstehaptır.
- 5- Âlimin kendisinden ilim öğrenen kişileri meydana gelmesi beklenen her kötülükten sakındırması ve bu mahzurlu durumu giderecek şeyi göstermesi gerekmektedir.¹

41- İlim İçin Gece Vakti Sohbet Yapmak Bâbı

٤١ - بَابُ السَّمْرِ فِي الْعِلْمِ

“Bu geceyi görüyorsunuz ya, bu geceden itibaren yüz sene başında (tam yüz yıl sonra bu gün) yeryüzünde bulunanlardan hiç bir kimse hayatta kalmayacaktır.

Meymûne binti'l- Hârîs'in evinde kaldım. Hz. Peygamber o gece (sıra Meymûne'de olduğu için) onun yanındaydı. Hz. Peygamber yatsı namazını (mescitte) kıldırdı, sonra evine gelerek dört rekat namaz kıldıktan sonra uyudu

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- İlmi bir konuda faaliyet göstermek için gece vaktinden istifade etmek caizdir.
- 2- Hz. Peygamber'in vefatından yüz sene sonra hiçbir sahabe hayatta kalmamıştır.

42- İlmi Ezberlemek Bâbı

٤٢ - بَابُ حِفْظِ الْعِلْمِ

ebu hureyre çok hadis rivayet etmemin sebebi. ilmi gizleyenlere lanet ..
hureyre hadis unutuyorum, hırkanı yere ser...
bunu yayacak olursam boğazım kesilir....

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- İlmin ezberlemesi teşvik edilmiştir.

- 2- Dünyalığı azaltmak, ilmi elde etmeyi kolaylaştırır.
- 3- Kişi mecbur kaldığında ve kendini beğenmekten emin olduğunda, kendisinde bulunan üstünlüğü haber verebilir.¹⁹⁷

٤٣ - بَابُ الْإِنْصَاتِ لِلْعُلَمَاءِ

43- Âlimleri Dinlerken Susmak Bâbı

Cerîr b. Abdullah'ın rivayet ettiğine göre veda haccı sırasında Hz. Peygamber ona “İnsanları sustur da dinlesinler” demiş, Benden sonra küfre dönüp de birbirinizin boynunu vurmaya kalkışmayasınız!” ..

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Hocanın huzurunda susup dinlemenin gerekliliği.
- 2- İnsan öldürmenin kâfirlerin hasletlerinden olduğu.

٤٤ - بَابُ مَا يُسْتَحَبُّ لِلْعَالِمِ إِذَا سُئِلَ: أَيُّ النَّاسِ أَعْلَمُ؟ فَيَكِلُ الْعِلْمَ إِلَى اللَّهِ

44- Kendisi Ayakta İken Oturmakta Olan Bir Âlime Soru Soran Kimse Bâbı

٤٥ - بَابُ مَنْ سَأَلَ، وَهُوَ قَائِمٌ، عَالِمًا جَالِسًا

Kim Allah'ın kelimesi en yüce olsun diye savaşırsa işte o Allah yolundadır.”

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Amellerin niyetlere göre hesap edileceği.
- 2- Ayakta olan bir kimsenin oturan bir âlime soru yöneltebileceği ve âlimin de bu haldeyken cevap verebileceği.

46-Haccda Küçük Taşları (Cemreleri) Atma Sırasında Suâl Ve Cevâb

٤٦ - بَابُ السُّؤَالِ وَالْفُتْيَا عِنْدَ رَمِي الْجِمَارِ

47- Yüce Allah'ın “Size İlimden Çok Az Bir Şey Verilmiştir” (el-İsrâ: 17/85) Sözü Bâbı

٤٧ - بَابُ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: {وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا} [الإسراء: ٨٥] .

ona

ruh

hakkında sor

48- Bazı İnsanların Anlayamayacağı ve Daha Kötü Bir Duruma Düşeceği Korkusuyla Yapılması Tercihe Şayan Olan Bir Şeyi Terk Etmek Bâbı

٤٨ - بَابُ مَنْ تَرَكَ بَعْضَ الْإِخْتِيَارِ، مَخَافَةَ أَنْ يَقْضَرَ فَهُمْ بَعْضُ النَّاسِ عَنْهُ، فَيَقْعُوا فِي أَشَدِّ مِنْهُ

Kâbe'yi yıkar ve ona insanların birinden girmesi, diğerinden çıkması için iki kapı yapardım.” ...

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Kötülüğe (mefsedete) yol açacağından emin olunan durumlarda maslahatı terk etmek caizdir.
- 2- Bir kimse daha kötü bir sonuca yol açacağını bildiğinde bir kötülüğü reddetmeyi terk edebilir.
- 3- Devlet başkanı haram olmadığı sürece, daha alt seviyede olsa bile halkın yararına olacak uygulamalarda bulunarak insanları yönetir.

49- Bir Kimsenin İlmi Yalnız (Onu Anlayabilecek) Bazı Kimselere Öğretmesi, Anlayamamaları Korkusuyla Başkalarına Öğretmemesi Bâbı

٤٩ - بَابُ مَنْ خَصَّ بِالْعِلْمِ قَوْمًا دُونَ قَوْمٍ، كَرَاهِيَةً أَنْ لَا يَفْهَمُوا

“Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in onun Resûlü olduğuna samimi kalple şahitlik eden herkesi Allah ateşe haram kılar.”

“Kim,hiçbirşeyiortakkoşmaksızınAllah’akavuşursacennetegirer.”Muaz;
Bunuinsanlara müjdeleyeyim mi? dedi. Hz. Peygamber: “Hayır, çünkü ben onların buna güvenmelerinden endişe ediyorum” buyurdu

Hadisten Çıkan Sonuçlar

- 1- Şirkin en büyük günahlardan olduğu.
- 2- Herkesin seviyesine göre bilgi verilmesinin gerekliliği.

50- İlim (Öğrenip Öğretmek)de Hayâ Bâbı

Mücâhid şöyle demiştir: “Utangaç ve kibirli kimse ilim öğrenemez.”

Kadın ihtilam olduğunda gusletmesi gerekli midir?”

Ümmü Süleym elleriyle yüzünü örttü ve şöyle dedi: “Ey Allah'ın Resulü! Hiç kadın ihtilam olur mu

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- İlim öğrenme ve öğretmede hayâ olmayacağı.

51- Utangaçlığı Sebebiyle Soru Soramayan, Bunu Başkasına Sorduran Kişi Bâbı

٥١- بَابُ مَنْ اسْتَحْيَا فَأَمَرَ غَيْرَهُ بِالسُّؤَالِ.

hz alinin mikdadın efendimize sormasını istemesi

52- Mescitte İlim (Öğretmek) ve Fetva Vermek Bâbı

٥٢- بَابُ ذِكْرِ الْعِلْمِ وَالْفُتْيَا فِي الْمَسْجِدِ

nereden ihrama girip telbiye etmemizi emrediyorsun?

Hadisten Çıkan Sonuçlar

1- Mescitte ilim eğitim ve öğretim faaliyeti yapmak caizdir.

53- Soru Soran Kişiye, Sorduğundan Daha Fazlası İle Cevap Vermek Bâbı

٥٣- بَابُ مَنْ أَجَابَ السَّائِلَ بِأَكْثَرِ مِمَّا سَأَلَهُ.

Bir adam Hz. Peygamber'e “İhramlı kişi ne giyer?” diye sordu.

Açıklamalar

Bu hadiste Hz. Peygamber’e bir soru sorulmuş, o ise giyim kuşamla alakalı genişçe bir cevap vermiştir.